

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder Het nadrukken van den inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan: Prof. Dr K. SCHILDER, Vloeddijk 14, Kampen. Administratieadres: Drukkerij Kemink en Zoon, Over den Dom, Utrecht, Telefoon 11989.

Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V., Goes
Telef. No. 2424 — Postrekening No. 36000

Abonnement: f 4.— per half jaar bij vooruitbetaling. Voor het Buitenland en Ned. Indië f 10.— per jaar. Advertentiën: 10 ct. p. mm. Losse nummers 20 ct.

en op bepaalde refo-

eerste (constituee-
ampen, in die week
emde Hoogleeraren
hun inaugureels
k velen onzer naar
e historische plech-

poedig mogelijk in-
n den laatst-onder-
beantwoording van

wenschen, voor-
looppig comité
oningen, Voorzitter,
thoven.

rdam.
schede.
venhage.

Meerdervoort 746.

(naam)
(adres)
stichten Vereen-
teerde Kerken (on-

irculaire genoemd,
lacht te vestigen:
rteekening:

tanten van Kerken,
de Geref. Kerken
an, geen exemplaar
venbedeelde circula-
s op te geven aan
mité, Ds. J. Smelik,

le der Geref. Kerk
31 K.O.) te Rotter-
t „Zusterhulp“ een
ULP
ar de moeder door
haar taak niet kan

gave van referen-
Secretaresse Mevr.
ntijn, Van Ooster-
am-West.

ler Gereformeerde
rdt ten spoedigste

MOEDER
lichtingen, bij den
s. S. de Witte, Gr.
en.

rhuis van Arnhem
in „woning“. Wie
leenen
LOERKLEED,
ERJAS?

Utr. weg 50.

vrijgemaakte M.V.
rg, studiebronnen
- EN KERKGE-
PI Aanbiedingen
aan C. Dronkers,
delburg.

2, Zaadhandel
foon 138.
Wij leveren uit

EMZADEN
bestellingen wor-
uitgevoerd.

rdachte geb. f 4.25.
Kleine Dogmatiek.

-v. d. Schalk. Een
jallame geb. f 3.50.
Nederland, Alge-
re hervorming in
3.50.

Vrij Zicht.
WRISTERS
13 — Utrecht.

teede druk van
AD
BEVOEGD IS
in Ds E. T. v. d.
egd:
EN NEEN.
er de bekende 16
ynode der Geref.

1.35 na ontvangst
ing op postreke-
erij G. EIKELEN-
MSTEDE, Roemer
t Aerdenhout.
ezit zijn van den
og niet bestelden.
! „Tusschen ja en
voorradig, bij de
d bekomen 1.70
g van postwissel.

U „BOLLAND“
art. Informaties,
n. Zoowel in bin-

AM.
— TELEF. 46284.

INHOUD: Hoofdartikel: Is er eenstemmigheid over het Genadeverbond? Slot. — Uit de Schrift: Aarde consistorie en Hemel consistorie. — Populair-Wetenschap-
pelijke Schetsen: Vereeniging van alle Christgelovigen op den grondslag van Gods Woord en de Confessie. Slot. — Kerkelijk leven: Insinuaties inzake het zelfonderzoek. Slot. Speculeert niet, geloof alleenlijk. Ds P. Rullmann onder de Scheurmakers. — Perschoon: Diskothek. De rem. De S.D.A.P. „Splinter“ en Balk. — Geestelijke adviezen. Met tranen of met gejuich? — Zending en Evangelisatie: Onze Zendingsofdracht. — Kerknieuws.

HOOFDARTIKEL

IS ER EENSTEMMIGHEID OVER HET GENADEVERBOND?

door
Prof. Dr K. SCHILDER.

Slot

Hier staan we dan ook even stil. We herinneren eraan, dat de synode van 1905 in betrekking tot de vraag van supra- en infralapsarisme heeft aangemaand tot voorzichtigheid. Wij vreezen, dat, in de laatste jaren, o zeker, ook van den kant van enkele jongeren, maar zeker niet minder van de zijde van ouderen, deze vermaning wel niet vergeten werd, maar dan toch niet op het debat aangaande het verbond betrokken is. Bepaalde opvattingen in betrekking tot het Verbond, gelijk ze destijds door zich supralapsariërs noemende theologen voorgestaan, door hun zich infralapsariërs noemende tegenstanders daarentegen afgewezen werden, zijn wederom als de alleen gereformeerde aangediend. Het probleem supra-, dan wel infralapsarisme is hier niet aan de orde, maar wel meer dan één ermee samenhangend inzicht nopens het verbond.

Gegeven deze situatie nu heeft het ontbreken van een vaste lijn in de verbondstheorie des te gereeder verklaring, doch ook des te scherper accent gekregen.

Maar dit is dan ook oes te krachtiger reden tot voorzichtigheid. De gereformeerde kerken hebben in 1936 uitgesproken, dat jongeren afwijken van gangbare leeringen, in betrekking tot het verbond. Wij wezen reeds de suppositie van deze bewering af: *die gangbare leeringen ontbraken*. Wat niet ontbrak, was dit: vóór 1936 is van de zijde van enkele jongeren hier en daar de vermaning tot voorzichtigheid, inzake supra- en infralapsarisme, voorzoover ze ook op de verbondstheorie betrekking heeft, in enkele uitdrukkingen uit het oog verloren. Maar na 1936 is dit van den kant van enkele ouderen in zeer duidelijke en soms krasse uitspraken, vervat in systematische verhandelingen, rechtstreeks over het verbond, niet minder geschied.

Daarom zouden de Gereformeerde kerken in synode wél gedaan hebben, als ze de vermaning van 1905, o neen, niet herhaald hadden, althans niet in een besluit, waarin een beslissing nopens artikel 212 der Acta van Amsterdam (de aan-de-orde-stelling der bekende meeninggeschillen) zou worden gegeven. Het zou immers niet rechtvaardig zijn geweest, een opwekking, die ouderen verdienen, te versteken in een vermaning, die „menigeen“ voor jonge-

ren, en voor hen alleen begeert. Liever hadden de kerken, voor wat de vragen van het verbond in zijn details betreft, de wetenschap, die zich aan de belijdenis bindt, vrij moeten laten, en moeten erkennen, liefst met duidelijke woorden, dat er inzake deze details, en dus ook, waar het kernvragen betref, inzake het verbond zelf, geen gangbare meening bestaan heeft. De verwarring van denkeelden bewijst het trouwen ten overvloede. De een wil aan de moeilijkheden ontkomen, door met dr Aalders „een zekere tegenstrijdigheid“ aan te nemen „tusschen het wezen van het genadeverbond en de uiterlijke verschijning waarin het optreedt“ („Het verbond Gods“, pag. 216). De ander, b.v. A. Littooij, onderscheidt in het verbond de zichtbare en onzichtbare kerk: „Dit in wezen onveranderlijke verbond der genade heeft twee kringen van genooten — een wijderen en engeren kring, het omvat de zichtbare en de onzichtbare kerk“. („Het genadeverbond en de kerk“, pag. 28). Weer een andere opinie is die van Dr A. Kuyper Sr., die onderscheidt tusschen „tweeërlei verbond“:

„Inwendig het wezenlijke Verbond, ompaald door den kring van Gods uitverkorenen“... Maar ook uitwendig het zichtbaar Verbond, ompaald door den kring van hen, die belijden en er naar leven“ („Leer der Verbonden“, pag. 192).

Nog weer anders drukt zich Bavinck uit: „Het spreekt daarom vanzelf, dat het verbond der genade tijdelijk, in deze aardsche bediening en bedeeeling, ook zulken in zich opneemt, die innerlijk ongeloofig blijven en de geestelijke weldaden niet deelachtig zijn. De Gereformeerden maakten met het oog hierop onderscheid tusschen een inwendig en een uitwendig verbond, of tusschen verbond en verbondsbeteeling, of tusschen een absoluut en een conditioneel verbond; zelfs gingen enkele zoover, dat zij twee verbonden aannamen... Maar anderen kwamen terecht hiertegen op. Het verbond der genade is één; de uit- en inwendige zijde ervan, schoon hier op aarde nooit samenvallend, kunnen en mogen niet van elkander losgemaakt en naast elkaar gelegd worden... Schoon niet de foedere, zijn zij toch in foedere en zullen zoo eenmaal geoordeeld worden“. (III, 4e druk pag. 213).

Verbindend wat anderen scheidden, leert dan weer Dr A. Kuyper Jr:

„Wij staan hier voor de onderscheiding van de inwendige en uitwendige zijde van het Verbond, of, wat feitelijk op hetzelfde neerkomt, voor die van zichtbare en onzichtbare Kerk“. („De Band des Verbonds“, pag. 51).

Wij zouden hiermee kunnen besluiten. Een tweetal opmerkingen schijnt ons evenwel nog noodig.

Persoonlijk zijn wij overtuigd, dat tusschen den „vrederaad“ en het „genadeverbond“ scherpe onderscheiding noodzakelijk is;

dat verbond en verkiezing niet te vereenzelvigen zijn;

dat het genadeverbond in den tijd is opgericht, en dan werkelijk met den mensch door desbetreffende woordopenbaring, die een werkelijke, historische verbondssluiting mogelijk maakte, inleidde, en in aanzijn riep;

dat niet alleen belofte en bevel, doch ook loontoezegging en dreiging in de verbondssluiting en bij alle verbondshandhaving en -door-

voering constitutieve en onmisbare elementen zijn;

dat deze beschouwing, en niet de tegenoverstaande zich gereedelijk aansluit bij die der oudere gereformeerden en den tekst van confessie en liturgische formulieren.

Dit geeft ons aanleiding, óók ten aanzien van het genadeverbond de juistheid te erkennen van het in '36 ingediende amendement -den Houting, waarin werd aangegeven, dat, indien men een onderzoek naar voorgedragen opvattingen instellen wilde, niet alleen de niet-gangbare, doch óók de gangbare daaronder dienden te vallen. Vooral, waar ook in dit geval de door ons afgewezen voorstelling zich wel als de gangbare heeft aangediend, doch niettemin de vraag zich opdringt, of dit terecht geschiedde. Hierboven ontkenden wij dit.

In ieder geval is de onze ouder en heeft zij eerstgeboorterecht.

Een tweede opmerking is deze:

In den aanvang van ons artikel erkenden wij de groote, door Gods genade nog steeds gebleven opvoedende kracht van de verbondsgedachte in het algemeen. Ook vele tijdgenooten, van wie wij schijnen te moeten vermoeden, dat hun opvattingen te Amsterdam zijn bedoeld, hebben hieraan krachtig meegeholpen.

Dit meehelpen was noodig.

En het is nóg noodig.

Want, nu de Amsterdamsche synode van 1936 de te onderzoeken opvattingen niet heeft aangeduid, en men derhalve zelf maar moest tasten, hebben wij ons gerealiseerd, o neen, niet, dat er in de Gereformeerde kerken van vóór 1936 systematisch opvattingen worden voorgedragen, die tegen werkelijk dien naam verdienende leeringen zouden indruiden; — maar wél, dat er bepaalde practijken zijn aan te wijzen, die de verbondstheorie ondermijnen en de onder ons tot nu toe overheerschende algemeene overtuiging negeeren. Er waren er, die met de Buchmanbeweging meegingen; er was zelfs onder de leiders onzer jeugdorganisaties één, van wien openbare opwekking tot het bezoeken der Buchmanconferenties is uitgegaan. Dat hij dienaar des Woords is, maakte de zaak te erger. Anderen, onder wie we ook dienaars des Woords zien, nemen tegen Buchmanisme een min of meer „sympathieke“ houding aan, en blijken niet in te zien, dat óók het rechte inzicht in het verbond der genade volgens gangbare onder ons levende opvatting, tot sterke waarschuwing in ste van tot gereserveerde of zelfs welwillende beoordeeling had moeten leiden. Soms ook ontmoeten we geschriften, hetzij dan oorspronkelijke, hetzij vertaalde, van de hand óók van theologen, welke ons de verwonderde vraag doen stellen, of er geen gevaar bestaat, dat aan het genadeverbond practisch wordt voorbijgegaan in betrekking tot punten, welke onder de voorgaande en ook tegenwoordige generatie steeds terecht met het genadeverbond rechtstreeks in verband zijn gezet. Al deze lieden zijn thans fel „synodaal“.

Alleen maar, het bleef bij practijken, en bij voorzichtige aanduidingen, of naïeve demonstratie van subjectivistischen inslag. Het groote gevaar daarvan verhalen we niet, wij meenen zelfs, daarin een kerkondermijnende tendenz waar te nemen. En daarom was het noodig geweest, in 1942, daartegen te waarschuwen, opdat het niet tot een werkelijk voordragen van zulke opvattingen kwame. Dankbaar valt te noemen, dat in sommige kerkelijke vergaderin-

gen reeds aan deze materie aandacht gegeven werd, en dat ook positie gekozen is tegen subjectivistische, verbond en kerk ondermijnende geschriften of tendenzen, hetzij deze dan in sympathie met de Buchmanbeweging of anderszins aan den dag treden. Men zal evenwel ons de opmerking niet euvel duiden, dat een enkele uitspraak, uitgegaan van een kerkelijke vergadering, in waarschuwing en vermaan nog wel iets duidelijker had kunnen zijn.

Het gevondene vatten wij in een drietal conclusies samen:

A. wat het genadeverbond zelf betreft:
1. hier mag het volgende geconstateerd:
a. enerzijds is er onder de gereformeerden in overeenstemming met onze confessioneele en liturgische geschriften Gode zij dank, nog een krachtig belijden van de groote waarde en van de heerlijkheid van dit verbond;

b. daarnaast ontbreekt het echter niet aan verschijnselen, die de kracht van dit belijden verzwakken, zooals met name uit sommige sympathie voor de Buchmanbeweging en andere onkerkelijke en niet verbondsmatige praktijken blijkt;

2. tegen de onder 1b. genoemde verschijnselen dient ernstig en blijvend gewaarschuwd te worden.

B. Wat de formuleeringen inzake het genadeverbond aangaat moet worden opgemerkt:

dat reeds bij de interpretatie van uitdrukkingen in confessie en liturgie de gedachten tamelijk ver uiteenloopen;

dat dit in nog sterker mate bij de ontwikkeling van eigen theorieën het geval is;

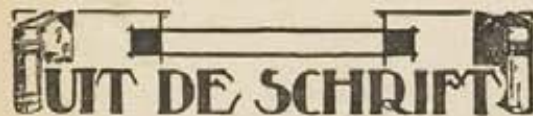
dat er dus ook ten aanzien van dit punt niet van „gangbare leeringen“ kan worden gesproken;

dat daardoor aan de opdracht, door de synode van Amsterdam, aan onderscheiden deputaten verstrekt, ook ten deze de feitelijke grondslag ontbreekt en uitvoering van deze opdracht derhalve niet wel mogelijk gebleken is. Tenminste, zolang men serieus wilde blijven bij het interpreteren van het geruchtmakende Amsterdamsche besluit van 1936.

C. Wat de bespreking van deze punten in de pers betreft, rijst de vraag, of, voorzover deze bespreking de kwestie van supra- en infralapsarisme raakt, de geschriften van enkele jongeren vóór 1936, maar niet minder die van sommige ouderen vóór en ná dien, niet aanleiding geven tot hernieuwing van de opwekking tot voorzichtigheid, welke indertijd van de synode van Utrecht 1905 uitging.

Vatten we alles samen, dan blijkt De Heraut een imaginaire propaganda tegen de „bezwaarden“ te voeren. Zij huldigen geen derde verbondsbeschouwing. De suggestie, als waren er tevoren twee, goed onderscheidbare, is eenvoudig een spotten met de nuchtere feiten.

K. S.

AARDE-CONSISTORIE EN HEMEL-CONSISTORIE.

(ADVENT IN 1945).

En de Engel des HEEREN betuigde aan Jozua: Zoo zegt de HEERE der heirscharen: Indien gij in mijne wegen wandelt en indien gij mijne verordeningen nakomt, dan zult gij en mijn huis besturen en mijne voorhoven bewaken en zal ik u verkeer geven tusschen dezen, die (hier) staan. Zach. 3:7.

Het derde hoofdstuk van Zacharia laat ons zien, hoe rijk het consistorie, de kerkelijke Raad, toch wel is, die daar optreedt na de ballingschap in het gelouterde Israël. De tempel is weer in aanbouw, en de restauratie nadert in dezen haar voltooiing. De hoogepriester Jozua ontvangt door genade weder de priesterlijke volmacht uit de hand des Heeren. En al deze verbondsweldaden — want wat zijn ze ter wereld anders? — teekent de profeet Zacharia in een visioen. God zelf laat ze in dat visioen hem zien. Hij „toont“ in zulk een gezicht zijn profeet den hoogepriester Jozua. De ziener aanschouwt hem, tredend voor den troon Gods met vuile, bezoedelde kleederen. Dat is wat;

een priester, die niet „kosjer“, niet „zuiver“ gekleed is, en die in zulk een deplorabelen toestand dan nog wel treden moet voor den troon van zijn Zender. Hij wordt het hemel-consistorie binnengeleid als beschuldigde; en Satan zelf treedt op als openbaar aanklager tegen hem. Daar staat hij, schamel en bloot, beschaamd en onteerd. Want zóó is hij in zichzelf. Arm en naakt. Hij draagt vuile kleeren: ze zijn een symbool van de schuld van heel het kerk-volk, en ook van heel den clerus, den priesterstand.

Maar in datzelfde visioen aanschouwt de ziener nu het wonder der rechtvaardigmaking om niet. In den Raad van engelen en aartsengelen, vereend met den HEERE der heirscharen, in het hemel-consistorie dus, ontvangt de hoogepriester witte kleeren. Want zijn advocaat was, eer Hij geroepen was, present om vóór den aanklaagde om niet te pleiten. Het is DE Engel des Heeren: Gods eigen Zoon, de Middelaar van het verbond. Kosjere kleeren krijgt nu de priester: de hemel spreekt hem vrij. Wie vuile kleeren draagt, als priester, die heeft geen toegang tot den beneden-tempel, hij kan geen recht van passage krijgen, geen recht van-verkeer, onder het tempeivolk van beneden. Hoe veel te min kon zóó iemand recht van passage krijgen in den tempel van hierboven, in het hemeiconsistorie? Maar zie, nu zijn gewaad weer rein en kosjer is, nu kan hij beneden weer zijn dienst verrichten; hij krijgt zijn permit voor den tempel-hier-beneden.

Maar krijgt hij ook een permit voor den tempel van hierboven? *Daar hangt tenslotte alles van af voor een kerk-dienaar.* „Wat gij OP AARDE binden zult in 't consistorie van beneden, dat zal IN DEN HEMEL zijn gebonden, in het consistorie van hierboven. Waar het verkeer met het hemeiconsistorie haar niet is toegelaten, daar houdt de kerk op kerk te zijn. Dan wordt ze karikatuur van kerk. Ze „bindt“ dan wel op aarde, maar zonder dat God in Zijn doorlucht hemel-consistorie tevens bindt. O priester, krijgt ge nu met uw kosjere kleeren ook toegang tot den Hemel-Raad? Is uw kosjer *kleed* een expressie van uw kosjer *hart*? Is het zegel en teken van de beloften Gods zóó, dat gij die hebt *aanvaard* met een naar den hemel toegerichten geest? Een van boven gericht geest?

Op die alles beslissende vraag geeft de Heere in het zelfde visioen nu een duidelijk antwoord. Zeker, *óók in 't hemel-consistorie* kan de priester vrijen toegang krijgen. Hij heeft ook daar zijn recht van passage. Ik zal u wandelingen geven, zegt de HEERE, „onder degenen die hier staan“.

Hier, waar is dat?

In den hemel.

Want dáár is in het visioen de priester binnengeleid. Satan is er óók binnengeleid, om zijn acte van beschuldiging te lezen; hier is een zitting van den hemel-raad, als in 't boek Job ons wordt geteekend, of ook in 't visioen van dien waren profeet, die eens voor Achabs stoel te twisten had tegen heel een koor van valsche profeten. Maar in dien hemel-raad staan ook de engelen. Derhalve zijn de engelen Gods bedoeld met hen, „die hier staan“. Onder die engelen, die leden van het hemel-consistorie, mag Jozua nu vrij verkeer. Hij mag er in en uit gaan. Bindt hij beneden, men bindt óók boven. De sleutelmacht hier in Jeruzalem door hem geoefend, zal correspondeeren met de sleutelmacht-bediening in Gods eigen hemel-consistorie. Dat beteekent dus, dat deze hoogepriester *ambtshalve* toegang weer verkrijgt tot God en tot Zijn troon. Hij heeft toegang met vrijmoedigheid in 't spreken. Toegang, als hij bidt voor de schapen van de kudde. Toegang, óók als hij bokken wil verbannen zien en afscheiden van de schapen.

Welk een rijke bondsbelofte!

Maar — in alle verbonden zijn twee deelen begrepen. Een belofte. Maar ook een eisch. Ons vers „bevat eene belofte, verbonden aan eene conditie“ (Dr J. Ridderbos).

Welke conditie?

Deze: dat die hoogepriester wandelt in de wegen van zijn God en Heere; dat hij persoonlijk voor zichzelf, en ook ambtelijk voor en met zijn volk en mede-consistorieleden, zich gedraagt naar het aan hem daartoe verstrekt mandaat. En tevens deze, dat hij, wederom in

beide relaties, de hem gestelde verordeningen nakomt, zijn ambtsplicht trouw vervult, en dit van harte doet. De binder moet gebonden zijn, vóór en in zijn ambtelijke daad van binding.

Als die conditie wordt vervuld, en als dus het aarde-consistorie hier beneden stipt zich houdt aan Gods kerken-ordeningen, dan ontvangt het consistorie van beneden in heel zijn tempelwacht en tempel-dienst en tempel-zuivering toegang tot den troon, tot 't consistorie van hierboven.

Indien echter die conditie *niet* wordt nageleefd, en dus de handelingen van het aarde-consistorie bewezen worden te strijden tegen de Schrift (de beschrijving van de wegen des Heeren) en tegen de kerken-ordening (de Schrift-conforme omschrijving van den ambtsplicht), dan zal tusschen aarde-consistorie en hemel-consistorie de breuk opnieuw geslagen zijn. Dan zal Jozua beneden wel „binden“, maar hierboven wordt *daar* niet gebonden. En zijn gebeden zullen alsdan ijdel zijn. De Heilige Geest zal dan niet als Repraesentant van 't Hemel-consistorie de voorzitter zijn in de zittingen van 't aarde-consistorie.

Wie is tot deze dingen bekwaam?

Niemand.

Ook niet deze Jozua.

Maar daarom is het zijn vertroosting, en ook die van ons allen, dat DE Engel des Heeren, de eeuwige Zoon van God, hier zelf is aangetreden als de Advocaat, de Pleitbezorger, de Goël van den hoogepriester Jozua. Die Zoon van God komt eenmaal in het vleesch. Hij zal dan zelf ook Jozua weer heeten, Jezus van Nazareth. En als zoodanig zal Hij de conditie van daareven heel en al vervullen. Zonder eenig gebrek. Uit den beteren Jozua, den Pleiter en Verzoener, en den Middelaar, die thans in 't Hemeiconsistorie toegelaten is nadat Hij op den éenen heilsdag (van vs 9) de schuld van kerk en clerus heelemaal heeft weg-gedaan, ontvangt de mindere Jozua genade voor genade. De Meerdere Jozua, de hoogste Priester, is naar recht Gods troonzaal binnengetreden.

Maar o, indien *zelfs* een belofte, afgelegd vóór 't hemel-koor in de directe aanspraak van een profetisch visioen, niet anders dan *belofte-met-conditie* wezen wil, och arme, hoe zou 't dan anders kunnen zijn met die beloften, die wij heden krijgen in het bonds-woord en in 't bondsteeken, het sacrament, van 't huidig aarde-consistorie?

Indien de Heere dezen Jozua met zijn genooten tot geloof en tot bekeering heeft gewekt, zelfs hem, door alzóó tot hem te spreken, zou Hij 't niet veel meer ons zóó doen, ons gauwgerusten? Indien aan 't overblijfsel na de ballingschap Gods woord van-wet aldus, dat is, MET deze conditie, in het hart geschreven wordt (naar Jeremia 31), zou het dan niet veel meer ons, in 't Nieuw Verbond, alzóó vergaan? *De in het hart geschreven onderwijzing („wel“) is: een belofte-met-conditie.*

Geloof het vrij, — door de „spanning“ van deze belofte-met-conditie voedt God *nog steeds* de kerk op. De kerk en haar consistorie, haar kerkeraad, haar classis, haar synode. Ook deze heeft te leven in 't-geloof, dat is, ze heeft in ELK VAN HAAR BESLUITEN een GELOOFS-ACTE te voltrekken; ze heeft bewust al het beslotene te „NEMEN uit“ de volheid van den meerderen Jozua. Ze moet daarin niet minder dan *genadeschatten* van het Evangelie *juichend* durven groeten. Ze moet daar luid-op voor te danken weten. Ze moet voor Gabriël en Michaël durven betuigen: onze binding, onze schorsing, onze afzetting, heah, die hebt gij meê-verricht, we zullen 't roepen van de daken; en wee hem, die die groote hemel-daden camoufleert. Hij werpt een deksel mede over u, gij engelen van God.

Waar 't zoo NIET is, daar is de kerk veroordeeld. Ze krijgt haar *vuile kleeren dan weer aan*. Direct. En ieder, die haar bindingen en schorsingen *niet ernstig neemt*, trekt zelf haar 't vuile kleed weer aan. Als zij ze *zélf* niet ernstig neemt, trekt zij ZICHZELF de vuile kleeren aan.

Die *zelf-bevlekking* is de zonde van een kerk, die haar besluiten niet publiek herroept en toch ook *niet* ze waagt te roemen als genade-wonderen van 't hemel-consistorie door het medium van 't aarde-consistorie. En wie in

zoo'n k...
haafd...
Raad N...
WEL d...
kleed z...
gaat, h...
diep be...
den", of...
heeft. H...
verwart...
ren met...
weet n...
haar in...
staat in...
Want

POP...
SCH...

Vereen...
op de

Toen h...
openbaar...
voor mer...
dagen. W...
niet, dat...
juist in z...
latere sch...
Wel zo...
genade, c...
nu heel...
nog geva...
loakt. We...
Sikkel...
alleen we...
daan. Ho...
ben, miss...
dat we e...
de Geest...
nieuw me...
schappelij...
nagid ver...
en van de...
en philosoc...
der A. Ja...
Daarom...
omdat ze...
— waar d...
aan wat v...
vaar.

Intussch...
een vloek...
eerste, di...
is begonn...
genoemde...
inzien op...
der kerk...
van den...
Ook de...
weer mis...
winst in...
goede, da...
ten aanz...
achteloos...
geslacht...
als hoog...
einde vo...
nen doors...
Het gez...
kracht ba...
afgebroken...
En ziet...
schouwen...
Het Ko...
aangerand...
Een ont...
Woords a...
een ethisc...
En nog...
Hij schr...
banden in...
juicht, ka...
merd zijn...
verlieten...
leken weg...
in overre...
en kerken...
gaan ze n...
Daarom...
te doen v...
van allen...
dienen na...
Ik zeg...
Want de...
Ze komt e...
de hereen...
slag van...
Vrijmaking...
wil haar...
Daarom...
veel anda...
met zulke...
willen wer...
ren. Dat k...
aan het ar...
is het w...
a